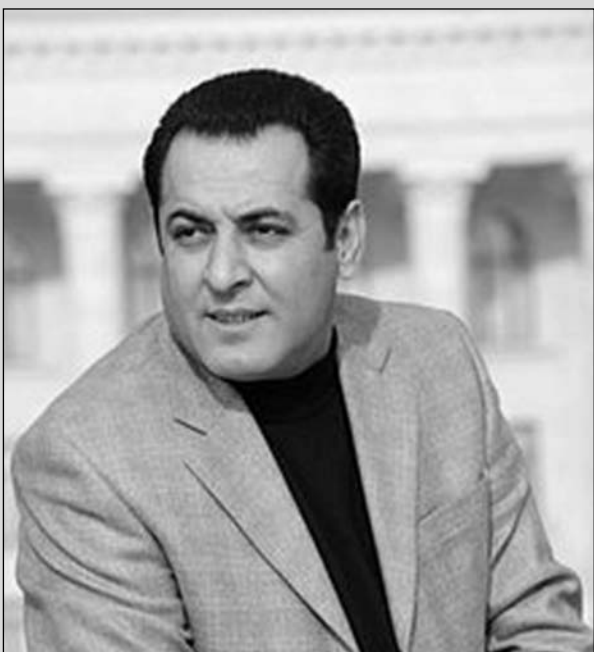

Tanınmış televiziya aparıcısı, diktör, rejissor, ssenarist və esseist Rafiq Həşimovun bugünlərdə - avqustun 11-də 50 yaşı tamam olacaq. Uzun zamandan bəri fəal çalışdığı televiziya sahəsində və bütövlükdə çağdaş ədəbi-mədəni mühitimizdə Rafiq Həşimovun özünəməxsus yeri, sayılıb-seçilən mövqeyi var. Həyat və fəaliyyət yoluna nəzər salanda tam dəqiqliyi ilə aydın olur ki, bu mövqeyə o, özünün parlaq istedadı və digər üstün şəxsi keyfiyyətləri, xüsusən də, bir neçə onillik boyunca aramsız davam edən gərgin yaradıcı zəhməti hesabına yüksəlib.

Rafiq Məhəmməd oğlu Həşimov 1966-cı ildə anadan olub. 1985-ci ildə Bakı Rabitə-Elektro Texnikumunun "Televiziya və radio texnikası" fakültəsini bitirib. 1985-87-ci illərdə hərbi xidmətdə olub. Azərbaycan Dövlət Teleradio Verilişləri Şirkətində 1987-ci ildə texnik kimi fəaliyyətə başlayıb. Sonradan videooperator, montajçı kimi çalışıb. 1997-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin "Jurnalistika" fakültəsini bitirib. 1990-cı ildən bu günə qədər diktör kimi fəaliyyət göstərir. Bu illər ərzində "Xəbərlər" in, müxtəlif dövlət tədbirlərinin, "XX əsr" müəllif programının, "Səhər" programının aparıcısı olub. Nitq mədəniyyəti ilə bağlı "Space", "Lider" və "Xəzər" telekanallarında aparıcılara və müxbirlərə məşğələlər keçib, "Xəzər" Universitetində dərs deyib. Ssenariləri əsasında bir çox ekran əsəri ("Səyyahın gündəliyi", "Günəş və bulud", "İki əsrin fenomeni", "Gözümün işığı", "Diktör", "Odlar torpağının suyu"...) yaradılmış R. Həşimov 2011-ci ildə, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin sifarişilə, şəhid Fuad Əsədov haqqında "Yarımçıq gündəlik" bədii-sənədli filmini, 2013-cü ildə isə görkəmli Azərbaycan rəssamı Səttar Bəhlulzadədən bəhs edən "Səttarın Azərbaycanı" sənədli filmini çəkib. "XX əsr" adlı kulturoloji müəllif programının müəllifi və aparıcısı kimi Azərbaycanın görkəmli elm, mədəniyyət, incəsənət xadimlərinə həsr olunmuş filmlər və verilişlər hazırlayıb. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 4 noyabr 1998-

ci il tarixli fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Artisti fəxri adına layiq görülüb.

Ədəbi fəaliyyətlə də seçilən Rafiq Həşimovun hekayələri ("Yuva", "Bir saat", "Allahdan qorxurdu", "Körpü", "Qaraböcək"...) , esseləri ("Kitab", "Söz", "Tarix", "Uşaqlar", "Zehra ilə söhbət"...) , eləcə də Herman Hesse, Xorxe Luis Borxes, Çeslav Miloş və digər ədiblərdən tərcümələri nüfuzlu dergilərdə, qəzetlərdə çap olunub. O, 2008-ci ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, 2014-cü ildən AYB Bədii Tərcümə və Ədəbi Əlaqələr Mərkəzinin sədr müavini. Bu günlərdə 50 yaşı olan Rafiq Həşimov barədə söz və sənət adamlarının fikirlərini təqdim edirik:

Yüksək zövqlərə xitab edən adam

Fuad Poladov Xalq artisti

Mən Rafiqi yalan olmasın, keçən əsrdən tanıyıram. Təxminən 25-30 ildi. Bizim tanışlığımızın səbəbkarı bizim bir ümumi dostumuz vardı, Niyazi Aslanov, indi dünyasını dəyişib, o olub. Ona qədər biz bir-birimizi tanıyırdıq, bir-birimizə münasibətimiz yaxşı idi, amma əsas dostluğumuz o vaxtdan başlayıb. Onda olan alicənablıq, ziyalılıq, mərdlik, təmkin həmişə bu illər ərzində məni özünə cəlb edib. Hər bir insanın çətin məqamları olur, Rafiqin də həyatda çox çətin məqamları olub. Mən hələ bir dəfə onun səsinin qalxdığını, ucadan nəse danışmağını görməmişəm. Hətta o kritik məqamlarda belə o, öz təmkinini, öz aşıyanlığını saxlayan oğlandır. Qibtə olunası cəhətdir. Rafiqin bu keyfiyyəti çox xoşa gəlirdi. Az adamlarda olan keyfiyyətlərdəndi bu. Əsl kişiyyə mənsub olan keyfiyyətlərdəndi.

Rafiq Azərbaycan televiziyasının diktör məktəbinin ən ləyaqətli nümayəndələrindən biridir. Düzdü, hər bir diktörün öz yeri var, amma mən deyirdim, Rafiq Hüseynovdan sonra, Azərbaycan teatrında necə deyirlər, müqəddəs yer boş qalmır, o yeri tutanlardan biri, davamçılardan biri məhz Rafiq Həşimovdu. Bir dəfə bizim tanışlarımızdan biri yaxşı bir söz dedi ki, Rafiq, sən televizora tez-tez çıx. Çünki dediklərin bəzən düz çıxmasa da, adamlar sənə inanır. Onun üzündə etimad olunacaq bir insanın siması var. Rafiqi görəndə nurlu simalar yadıma düşür, necə ki, indi baxırıq o şəkillərə, görürük hamımızın üzündən nur yağır, bax Rafiq də həmin adamlardandı. Elə bil ki, bu dövrün

adamı deyil. Və mənə elə gəlir ki, Rafiq Həşimovu bizim tamaşaçılarımız hələ yaxından tanıyırlar. Onun çox gözəl keyfiyyətləri var ki, mən arzu edəyirdim ki, 50 yaşdan sonra, yarım əsr bu dünyada yaşayırdan sonra da Rafiq bu həyatda öz yolunu necə tutub, elə həmin ləyaqətlə də davam elətdirsin.

Səlim Babullaoglu Şair

Rafiq Həşimovun usta ssenarist və esseist, rejissor, istedadlı tərcüməçi, dərin və maraqlı şeirlər müəllifi olduğunu bilənlərin sayı, onu görkəmli telejurnalist, diktör, aparıcı kimi tanıyanların sayından, təəsüf ki, qat-qat azdır. Bunun əsas səbəbi isə, Rafiqin, bir insan kimi, evəz olunmaz keyfiyyətlərindən olan təvəzökarlığıdır. Mənim təəsüf hissini Rafiqin təvəzökarlığına görə deyil və bu da, yəqin, anlaşılındır. Rafiq yaxşı oğul, yaxşı qardaş, yaxşı ata, yaxşı dost, yaxşı vətəndaşdır. Ömrünün yarısı qədər onunla dostluq edən bir insan olaraq, mən bu sadaladığımı onda hər bir məqamda yaxından müşahidə etmişəm. Ürəklə deyə biləcəyəm bir şey də var: Rafiq cəmiyyətdəki, dünyadakı elə insanlardandır ki, ona baxıb doğru səmtə, dürüst yönə düzlənmək olar.

Allah ona insanlarda dərin etimad oyardan işıqlı sima və qəlblərə sirayət edən səs verib. Və nə yaxşı ki, öz işinin həqiqi, böyük peşəkara kimi, Rafiq, Allahın ona verdiyi bu keyfiyyətlərdən sui-istifadə etməyə çalışmayıb...

Bir dəfə bir yazıçıyla söhbətləşirdik. Əsərlərini yarıkөнül və perpendikulyar oxumuşdum... Birdən

dostum elə onun yanındaca kitabını ixtiyari bir yerdən açdı, gözəl, səlis nitqiylə oxumağa başladı. Mənə elə gəldi ki, kimsə Folknerin mətnlərini oxuyur və mən dinləyirəm. Sonra bu hadisə haqqında çox fikirləşdim... Bu sevginin iştirakıydı. Yox, mən səsə aldanmamışdım, səsle işləyən adam kimi bu yanlıştan uzaqdim, amma mən heç kimdə nə o vaxta qədər, nə də sonra adi, gündəlik sözə bu qədər məsuliyyətlə, sevgi ilə yanaşan ikinci adam görməmişdim. Onun nitqi lüğətlərə, lüğətlərədəki ən azıslək sözlərə bəraət qazandıracaq qədər dürüstdür, dolu və dərin.

Sözləri düzgün oxumaq ahəng qanunlarına, vurğulara doğru-dürüst riayət eləmək deyil yalnız. Sözləri düzgün oxumaq onları anlamaq, bu anlayışları sanki keyirin və şərin o biri üzündən başa düşərək qəlbə endirməkdir. Yalnız bu halda mətn düzgün oxunur. Rafiq Azərbaycan televiziya tarixində bunu bacaran, hər halda, mənim tanıdığım yeganə insandır.

Mən indiyəqədərki ömrünün tən yarısı mənim ömrümün isə yarıdan çoxu qədər dostluq etdiyim əziz dostumu 50 illik yubileyi münasibətilə ürkədən təbrik edirəm. Qoy, uzun və məsud yaşasın!

Ceyhun Əli Televiziya aparıcısı

"Axşamınız xeyir, hörmətli tamaşaçılar, xanımlar və cənablar, analar və atalar, bacılar və qardaşlar..." Bu salamlama və xitabdan sonra adətən cavab gözləyirik. Hətta etdiyimiz müraciətin fərqinə varmıdığımız məqamlar da olur. Çünki, çatdırmaq istədiyimiz məlumat, fikir və nəse

bizim üçün daha çox önəm və mənə daşıyır, nəinki xitabımız. Amma sözü kəlam səviyyəsinə yüksəltməyi bacaran və qüdrətdən düşməyə qoymayan insanlar sözdən əvvəl musiqinin yarandığını dərk edənlərdir... Bizi "baba müəllim" deyər xitab etdiyimiz televiziyanın klassiki Rafiq Hüseyni tanış etmişdi. Telefon vəsiyyəti ilə. İlk tanışlığımız çox kiçik, fəqət kitablar və çəkiliş kasetləri ilə dolu bir otaqda baş tutdu. Tələbələrini də bu otaqda qəbul edərdi. Mən hansısa bir mətni oxumalı və onun qiymətləndirməsini gözləməli idim. O, təxminən mənim indiki yaşında idi. Diqqətlə dinlədi və "hələ bir-neçə ay nitqin qoxusunu və ətrini hiss edəcəksiniz", söylədi... Tələbə kimi qarşısında dayandığımız dövr onun iztirab çəkdiyi bir dönmə təsadüf etmişdi. Bu barədə heç vaxt danışmırıq, biz sadəcə bunu hiss edirik... Rafiq Həşimov haqqında danışmaq çox çətindir. Çünki, onu hər zaman insanın ruhi halı və daxili dərəcəsi düşündürür...Və O, belə yaşayır. Dünyada ən sürətli məfhumun fikir olduğunu özünə isbat etmək iztirabsız mümkün deyil. - Baba, sən niyə kədərlisən? - Bəlkə də ona görə ki, sən güləsən, bala... O, həm də dialoqlarla və dialoqlarda yaşayır. Nitqin səslənən tərəfini yazıya köçürdükdə eyni şəkildə dəyərde qala bilməsi üçün. Çünki, həyatın "söz deyiləndə yaşayır, yazılanda ölür" mərhələsinə adlayıb artıq... Cürətimə görə, məni bağışlamasını rica edərdim, amma teleməkənda artıq onu soyadını səsləndirmədən belə çağıra bilirik. Vaqifin cazı, Alimin ifası kimi, Rafiqin səsi, nitqi və dəst-xətti ifadəsi yaşamaqdandır. Peşəkar aparıcı və jurnalist olmaqla yanaşı, bu imza rejissoru olduğu filmlərdə də həyat tapıb... Özü ustalıqla yazdığı ssenarilərdən, filmlərdən bəhs etmir. Çünki, rejissor insanlarla ekranlaşdırdığı filmlərin dili ilə danışsın, demək susqunluğu da ünsiyyətdir... Sözü əvvəlinə və sonuna təsvir yaranan kəlmələri yaşmadan əlavə etmək mümkün deyil. Rafiq Həşimov həyatını televiziyanın özü kimi söz, təsvir və musiqinin vəhdətini axtarmağa həsr edib... Bir əsrin yarısında özü ilə bərabər övladları da onun haqqında danışır. Bu, onun 20 ildən artıq yaşayan programları, hekayələri, filmləridir... Sizə təşəkkür edirəm. Sözü təsvir dərəcəsinə səsləndirdiyiniz üçün... Dostluğu incəsənət səviyyəsinə yüksəltdiyiniz üçün... Kitablara sığınib, özünüzü qoruduğunuz üçün...

Fərid Hüseyn

Doğma insanlara bizdə "yaddaşsızlıq yaradır": harda tanıyırısan, necə tanıyırısan əksərən bunlar xatirindən silinir, yaxud detallı qalmır. Çünki nə zaman doğmalaşmağın "qəfil tarix"dir və həmin tarix məlum günləri ikinci plana keçirir. Hər şey o doğmalaşdığı tarixdən hesablanır, fəqət ruh, bağlılığı günün tarixçesini "qeyd eləmir". Ömrüm az olduğuna görə Rafiq Həşimovu çoxdan tanıyıram, amma yaxın 5-6 il içərisində onu ürəyim çox istəyib...

Rafiq Həşimov tərcüməçi kimi seçdiyi mətnlərlə, naşir kimi layihə rəhbəri olduğu "Xalq əmanəti" seriyası ilə, sevdiyi müəlliflə - Herman Hesseylə, çəkdiyi filmlərlə, aparıcı fəaliyyəti ilə heç də "rəngarəng deyil", çünki o, əslində bir iş görür: Yüksək zövqlərə xitab edir. Bundan sonrakı ömründə də onu həmin xitabət kürsüsündə görmək diləyi ilə...